

PROBLEMATICA ȘI PRINCIPIILE RESTAURĂRII ÎN CAZUL A DOUĂ OBIECTE DE MOBILIER DIN LEMN PICTAT DIN COLECȚIA MUZEULUI DE ETNOGRAFIE BRAȘOV

Aurel PUCHIANU

Prezentăm în această comunicare cazul a două piese de mobilier pictat din colecția Muzeului de Etnografie Brașov, aflate în faza preliminară a integrării cromatice, operațiune care urmează a fi executată de sectorul de restaurare pictură.

Cele două piese, **un bufet** (1826) și **o bancă** (lavită) **pictată**, fiecare au reliefat o abordare diferită, o aplicare specifică a principiilor și tratamentelor de restaurare, fapt ce a impus o cunoaștere aprofundată a fiecăreia în parte și a numeroaselor probleme pe care le ridicau.

Piesa restaurată este un **bufet pictat**, datat 1826, cu numărul de inventar 1632 / L. ea a fost realizată într-un atelier din Transilvania, atelier neidentificat, de către un meșter tâmplar care stăpânea foarte bine și tehnica de a picta elemente și aranjamente florale, de asemenea neidentificat, fiind lucrat cel mai probabil pe baza unei comenzi particulare. dimensiunile lui sunt următoarele: înălțimea - 220 cm, lățimea - 120 cm, grosimea - 42 cm.

(**Catalog - poziția 77; Planșa LXXV**).

Corpul piesei este executat din lemn de molid bine finisat, încheiat la partea superioară în cepuri “coadă de rândunică” iar celelalte piese intermediare sunt încheiate în “limbă și uluc coadă de rândunică” delimitând corpul inferior, respectiv dulăpiorul, care, central, prezintă o ușă montată în balamale din fier forjat, iar la partea superioară un sertar mare cu doi butoni executați prin strunjire, montați pentru glisarea acestuia.

Partea superioară este prevăzută cu polițe sub formă de blidar pentru păstrarea ceramicii, sprijinite pe șipci profilate montate între despărțituri. La punctele de îmbinare sunt încheiate cu clei de piele și consolidate cu cuie din lemn de molid.

Pereții și partea superioară prezintă elemente traforate terminându-se la partea superioară printr-o cornișă profilată mult, ieșită în afară. Frontal, piesa este pictată pe fond roșu englez cu elemente și aranjamente florale în cromatică de roșu permanent, verde crud și galben crom. La partea superioară, sub cornișă, este înscris anul 1826.

La data intrării în Laboratorul de restaurare (20 aprilie 1994), piesa se găsea în următoarea **stare de “sănătate”**:

- prezenta un atac de insecte xilofage în proporție de 80 %, unele locuri având aspect buretos (spatele și partea inferioară a dulapului) și lipsuri de material lemnos la cornișe, la elementele profilate care susțin vasele și la partea inferioară a dulapului;

- pereții laterali și polițele intermediare la punctul de încheiere au fost dezlipite, adezivul fiind descompus din cauza păstrării obiectului în condiții de U.R. peste limite admise, favorizând mucegaiul;

- în timp piesa a suferit traumatisme fizice și chimice prin aplicarea de cuie de fier oxidate și șipci de lemn pentru consolidare;

- stratul de pictură prezintă depozite de praf și mucegaiuri încastrate în uleiurile

vegetale aplicate în timp,

Ca atare, obiectul luat în studiu prezintă intervenții complexe de restaurare și conservare.

Avându-se în vedere valoarea artistică a piesei a urmat un **flux tehnologic** complex de restaurare.

La intrarea în atelier s-a trecut la curățirea și dezinfectarea elementelor componente cu soluție de lindan în proporție de 2 % în whitespirt, după care s-a trecut la demontarea elementelor desprinse și a cuielor oxidate, respectiv a petelor de oxizi din lemn. În acest scop a fost folosit un instrumentar adecvat: dalta, ciocan, clește, lama de oțel pentru protecție, șurubelnița, etc.

A doua fază a fost reprezentată de procurarea materialului de molid cu U.R. de 7-8 %, cu o structură a inelelor anuale asemănătoare cu a celor existente. El fiind supus unui tratament preventiv cu insecto-fungicid (lindan plus white spirt 3 %). Elementele lipsă au fost aplicate ținând cont de culoare, fibre și secțiunea în care materialul a fost debitat. Pe baza unei note justificative încheiate între restaurator și muzeograf s-a trecut la executarea înlocuirilor și ulterior a executării elementelor decorative respectând la maximum elementele existente luate prin analogie. În acest scop s-a trecut la executarea elementelor decorative, folosindu-se următoarele unelte: fierăstrău de contur, rașpile diferite, rindele, gură de broască concave și convexe, după cum a impus profilul respectiv, iar la elementele curbate am folosit dălțile de sculptură.

În a treia fază s-a trecut la montarea elementelor și subansamblelor prin înclieirea cu clei de piele și cuie din lemn de molid, după care s-a trecut la finisarea în ansamblu a elementelor noi introduse în lucrare.

Faza următoare a presupus o integrare cromatică (provizorie), prin aplicarea unui baiț mineral apropiat culorii de fond pentru a putea fi valorificat, urmând a fi preluat de un specialist în restaurarea picturii.

În final, ansamblul piesei a fost tratat cu substanțe antiseptice și de consolidare (Paraloid B 72 plus acetonă în proporție de 7 % cu adaos de xilen prin pensulare și injectare cu seringă în orificiile de zbor).

În timpul operațiunilor de curățire s-au aplicat bandaje cu soluție de Complexon și apă distilată pentru o îndepărtare a petelor și a oxizilor de fier din lemn.

Elementele de feronerie au fost curățate de oxizii de fier cu Complexon plus EDTA 3 % în apă distilată și peliculizată cu ulei silionic.

Ultima operațiune, înainte de declararea piesei apte pentru a-și urma drumul spre integrarea picturală, dar nicidecum ultima ca importanță, a reprezentat-o executarea tratamentului preventiv pe toate suprafețele cu soluție de lindan plus whitespirt 2 % cu adaos de ulei de parafină și în fier.

Deasemenea au fost trasate recomandări privind conservarea ulterioară a piesei.

După restaurare dimensiunile piesei au devenit sensibil egale celor inițiale (înălțime - 220 cm, lățime - 120 cm, grosime - 42 cm.).

Pentru fiecare studiu prin care a trecut piesa pot fi consultate fotografiile și dia color din timpul restaurării și este regretabilă absența unui astfel de martor din momentul inițial intrării în atelierul de restaurare.